

Valtioneuvoston asetus

rakennerahastoista

Annettu Helsingissä 29 päivänä maaliskuuta 2007

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sisäasiainministeriön esittelystä, säädetään 29 päivänä joulukuuta 2006 annetun rakennerahastolain (1401/2006) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Sen lisäksi, mitä rakennerahastolaissa (1401/2006) säädetään Euroopan yhteisön rakennerahastoista osarahoitettavista suunnitelmista ja toimenpideohjelmissa, niiden valmistelusta, toimeenpanosta sekä rakennerahastojen rahoituksen ja vastaavan kansallisen julkisen rahoitusosuuden hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta, sovelletaan alueellinen kilpailukyky ja työllisyys-tavoitetta varten laadittuun toimenpideohjelmaan, mitä tässä asetuksessa säädetään.

Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitetta varten laadittuun toimenpideohjelmaan sovelletaan, mitä tämän asetuksen 8, 9, 12, 17 ja 20 §:ssä säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *toimintalinjalla* rakennerahastolaissa tarkoitettuihin toimenpideohjelmiin liittyvää toimenpiteistä muodostuvaa osaa, jolle määritellään tavoitteet ja rahoitusvarat;

2) *varauksella* äkillisistä rakennemuutosongelmista aiheutuviin menoihin käytettävää ohjelmareservin osaa, jota voidaan käyttää toimenpideohjelman toteuttamiseen;

3) *suuralueilla* yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1059/2003 liitteessä I tarkoitettuja Suomen NUTS-taso 2:n alueita; ja

4) *täytäntöönpanoasetuksella* Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 ja Euroopan aluekehitysrahastosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1080/2006 täytäntöönpanoa koskevista säännöistä annettua komission asetusta (EY) N:o 1828/2006.

2 luku

Maakunnan yhteistyöasiakirjan sisältö ja laatimisaikataulu

3 §

Maakunnan yhteistyöasiakirjan sisältö

Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettavan toimenpideohjelman ja Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavan toimenpideohjelman alueellisen osion osalta maakunnan yhteistyöasiakirjaan tulee seuraavan varainhoitovuoden varojen jakoa ja sitä seuraavan vuoden talousarvioehdotusta koskevia neuvotteluja varten sisältyä ainakin:

1) arvio ohjelman rakennerahastovarojen ja vastaavan valtion rahoitusosuuden tarpeista sekä kuntarahoituksesta ja muun julkisen rahoituksen osuuksista toimintalinjoittain ja hallinnonaloittain;

2) arvio toimenpideohjelman rakennerahastovarojen ja vastaavan valtion rahoituksen jakaumasta hallinnonaloittain;

3) arviot 2 kohdassa tarkoitettujen varojen kunkin hallinnonalan keskeisistä tavoitteista;

4) arvio ohjelmareservin tarpeesta maakunnassa;

5) tieto rakennerahasto-ohjelman painotuksista;

6) tieto hankkeiden valintakriteerien alueellisesta soveltamisesta, jos yhteistyöryhmä on siitä päättänyt.

Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavan toimenpideohjelman alueellisen osion osalta noudatetaan, mitä rakennerahastolain 21 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään. Jos maakunnan yhteistyöryhmä katsoo olevan mainitussa kohdassa tarkoitettuja syitä poiketa hallinnonalalle sovitusta rahoituskehysteistä, tulee yhteistyöasiakirjassa esittää poikkeamiset ja niiden perusteet.

4 §

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen tehtävät

Työministeriön kultakin suuralueelta nimeämän työvoima- ja elinkeinokeskuksen tehtävänä on valmistella maakunnan yhteistyöasiakirjojen laatimista varten 3 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja varoja koskevat arviot varojen määrästä ja kohdentumisesta hallinnonaloittain kussakin maakunnassa. Maakunnan yhteistyöryhmät neuvottelevat laatiessaan yhteistyöasiakirjaa työvoima- ja elinkeinokeskuksen kanssa maakuntaan kohdentuvasta Euroopan sosiaalirahaston ja vastaavan valtion rahoitusosuuden määrästä ja hallinnonaloittaisesta kohdentumisesta.

5 §

Maakunnan yhteistyöasiakirjan laatimisen aikataulu

Rakennerahastolain 21 §:ssä tarkoitettu maakunnan yhteistyöasiakirja hyväksytään rakennerahastolain 21 §:n nojalla vuosittain talousarvioesityksen antamisen jälkeen lokaan loppuun mennessä samanaikaisesti

maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman käsittelyn kanssa.

6 §

Maakunnan yhteistyöasiakirjan tarkistaminen

Maakunnan yhteistyöryhmä tarkistaa 3 §:ssä mainitut yhteistyöasiakirjaa koskevat kohdat rakennerahastolain 21 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti ja täydentää asiakirjaa lisäämällä siihen tiedot menettelytavoista, joiden mukaan rakennerahastovarojen ja vastaavan kansallisen rahoitusosuuden käytöstä ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan yhteistyöryhmälle.

7 §

Maakunnan yhteistyöasiakirjan tarkistamisen määrääjät

Maakunnan yhteistyöryhmä tarkistaa tarvittaessa maakunnan yhteistyöasiakirjan valtion talousarvion tai lisätalousarvion tultua hyväksytyksi välittömästi sen jälkeen, kun rakennerahastovarot ja vastaava valtion rahoitusosuus on jaettu välittävälle toimielimille ja on maakunnittain tiedossa.

Yhteistyöryhmä tarkistaa yhteistyöasiakirjan myös ohjelmareservin jaon yhteydessä välittömästi sen jälkeen, kun ohjelmareserviä on jaettu välittävälle toimielimille ja jako on maakunnittain tiedossa.

3 luku

Varainhallinta

8 §

Varojen jako

Rakennerahastolain 7 §:ssä tarkoitettu hallintoviranomainen jakaa sen mukaan kuin siitä muualla ja tässä pykälässä säädetään 9 §:ssä tarkoitettua ohjelmareserviä lukuun ottamatta rakennerahastovarot ja niitä vastaavan valtion rahoitusosuuden viranomaisena toimiville välittävälle toimielimille viivytyk-

settä kunkin varainhoitovuoden alusta lukien. Jos eduskunta hyväksyy valtion talousarvion varainhoitovuoden jo alettua, varat jaetaan viivytyksettä valtion talousarvion hyväksymisen jälkeen. Hallintoviranomainen tekee esityksen jaoksi valtioneuvostolle yhteistyösä muiden toimenpideohjelmia toteuttavien ministeriöiden kanssa.

Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettavissa toimenpideohjelmissa rakennerahastovarojen ja vastaavan valtion rahoitusosuuden jakamisessa otetaan huomioon maakuntien yhteistyöasiakirjat. Niihin perustuen asianomaiset ministeriöt tekevät hallintoviranomaiselle ehdotuksen varojen jaoksi. Hallintoviranomainen tekee päätöksen varojen jaosta tai päätöksen edellyttäessä valtioneuvoston yleisistunnon käsittelyä esityksen varojen jaosta valtioneuvostolle. Ennen päätöstä on tarpeen mukaan neuvoteltava asianomaisten ministeriöiden kanssa ja kuultava asianomaisia maakunnan yhteistyöryhmiä.

Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavan toimenpideohjelman osalta asianomaiset ministeriöt tekevät muiden välittävien toimielinten esityksiin perustuen esitykset määrärahojen jaoksi hallintoviranomaiselle. Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavan toimenpideohjelman alueellisen osion osalta rakennerahastovarojen ja vastaavan valtion rahoitusosuuden jakamisessa otetaan huomioon maakuntien yhteistyöasiakirjat. Hallintoviranomainen tekee päätöksen varojen jaosta tai päätöksen edellyttäessä valtioneuvoston yleisistunnon käsittelyä esityksen varojen jaosta valtioneuvostolle. Ennen päätöstä on tarpeen mukaan neuvoteltava asianomaisten ministeriöiden kanssa ja toimenpideohjelman alueellisen osion osalta tarpeen mukaan kuultava asianomaisia maakunnan yhteistyöryhmiä.

Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen toimenpideohjelmissa sisäasiainministeriö jakaa 9 §:n 4 momentissa tarkoitettua ohjelmareserviä lukuun ottamatta rakennerahastovaroja vastaavan valtion rahoitusosuuden rakennerahastolain 30 §:ssä tarkoitetuille välittävälle toimielimelle. Jaon edellyttäessä valtioneuvoston yleisistunnon käsittelyä sisäasiainministeriö tekee esityksen valtioneuvostolle. Varojen jaossa otetaan huomioon toimenpideohjelman hallintokomitean päätök-

set. Jakoa varten sisäasiainministeriö pyytää esitykset toimenpideohjelman toteuttamiseen osallistuvilta ministeriöiltä.

9 §

Ohjelmareservin jako

Ohjelmareservi voidaan muodostaa vuosittain maakunnan yhteistyöryhmien yhteistyöasiakirjoissa esittämistä ohjelmareserviin varatuista määrärahoista ja 2 §:ssä tarkoitettua varauksesta 8 §:ssä tarkoitettujen varojen jaon yhteydessä. Varauksen suuruus on enintään kolme prosenttia toimenpideohjelman vuosittaisesta rahoituskehyksestä.

Maakunnan yhteistyöryhmä tai varauksen osalta tarvittaessa alueella toimiva välittävä toimielin neuvoteltuaan muiden asianomaisten välittävien toimielinten kanssa tai sen tekemän esityksen perusteella asianomainen ministeriö tekee toimenpideohjelman hallintoviranomaiselle esityksen ohjelmareservissä olevien varojen käytöstä. Varauksen osalta noudatetaan lisäksi, mitä 10 ja 11 §:ssä säädetään.

Hallintoviranomainen tekee päätöksen ohjelmareservissä olevien varojen jakamisesta tai jaon edellyttäessä valtioneuvoston yleisistunnon päätöstä esittelee jaon valtioneuvostolle. Jakoa koskeva esitys valmistellaan yhteistyössä toimenpideohjelman toteuttamiseen osallistuvien ministeriöiden kanssa. Varat jaetaan päätöksen mukaisesti välittävälle toimielimelle. Päätös on annettava tiedoksi asianomaiselle maakunnan yhteistyöryhmälle.

Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen toimenpideohjelmissa ohjelmareservissä olevien varojen käyttöä voivat hakea välittävät toimielimet. Ohjelmareservin jakoa koskeva esitys valmistellaan yhteistyössä asianomaisten ministeriöiden kanssa. Sisäasiainministeriö tekee päätöksen ohjelmareservin jaosta tai jakamisen edellyttäessä valtioneuvoston yleisistunnon käsittelyä tekee ehdotuksen jaosta. Sisäasiainministeriö osoittaa varat välittävälle toimielimelle.

10 §

Varauksen käyttökohteet

Alueista, joihin varausta voidaan kohdentaa, varauksen jakamisen edellytyksistä ja sen käyttökohteista on voimassa, mitä siitä muualla laissa tai lain nojalla säädetään tai määrätään. Varauksen käytön on oltava toimenpideohjelman mukaista.

11 §

Varauksen hakeminen

Varausta koskevaan hakemukseen on liitettävä suunnitelma varojen käytöstä. Suunnitelmassa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) kohdealue, joka voi olla seutukunta tai kunta;
- 2) analyysi rakennemuutoksen työllisyydelle ja tuotantotoiminnalle aiheuttamista vaikutuksista kohdealueella ja keinot niiden lieventämiseksi;
- 3) tuettavat toimet jaoteltuina hallinnonaloittain;
- 4) arvio suunnitelman toteuttamisen rahoituksesta jaoteltuna hallinnonaloittain; ja
- 5) selvitys siitä, miten suunnitelman toteuttamista seurataan ja mitä seurantaindikaattoreita käytetään.

12 §

Varauksen purkaminen

Hallintoviranomainen purkaa vuoden aikana käyttämättä jääneen varauksen jakamalla sen ja noudattaen soveltuvin osin, mitä 8 §:ssä säädetään. Poiketen siitä, mitä tässä momentissa säädetään, hallintoviranomainen voi päättää kuultuaan asianomaisia ministeriöitä, että vuoden aikana käyttämättä jäänyt varaus kohdennetaan myös seuraavalle vuodelle käytettäväksi 10 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Näin muodostettu varaus puretaan jakamalla se toisen varainhoitovuoden lopussa ja noudattaen soveltuvin osin, mitä 8 §:ssä säädetään.

Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen toimenpideohjelmassa sisäasiainministeriö

purkaa vuoden aikana käyttämättä jääneen ohjelmareservin jakamalla sen välittävien toimielinten käyttöön ja noudattaen soveltuvin osin, mitä 8 §:ssä säädetään.

13 §

Tiedot menoilmoitusta varten

Välittävä toimielin vahvistaa toimenpideohjelman todentamisviranomaiselle menoilmoitusta varten toimittamiensa maksatus- ja muiden tietojen säädöstenmukaisuuden. Välittävän toimielimen tulee samalla vahvistaa, että rakennerahastolain 49 §:ssä tarkoitettujen tarkastukset on suoritettu.

14 §

Menoilmoitustietojen toimittaminen

Menoilmoitusta koskevat 13 §:ssä tarkoitettujen tietojen toimitetaan todentamisviranomaiselle säännönmukaisesti useamman kerran vuodessa todentamisviranomaisen määräämään päivään mennessä. Ajankohdat on määrättävä siten, ettei maksupyyntöjen esittäminen komissiolle aiheuttomasti viivästy.

15 §

Sääntöjenvastaisuuksia koskevat ilmoitukset

Rakennerahastolain 22 §:ssä tarkoitettu tarkastusviranomainen ilmoittaa komissiolle täytäntöönpanoasetuksen 28–30 artiklassa tarkoitettujen sääntöjenvastaisuuksia koskevat tiedot.

Todentamisviranomaiset vastaavat toimenpideohjelmassa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen toimittamisesta tarkastusviranomaiselle kuukauden kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

Välittävät toimielimet toimittavat ilman eripyyntöä todentamisviranomaiselle 1 momentissa tarkoitettujen tietojen kunkin vuosineljänneksen päättymistä seuraavan kuukauden 15 päivään mennessä. Todentamisviranomainen voi erityisistä syistä myöntää jatkoaikaa en-

nen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta.

4 luku

Viranomaisia ja toimielimiä koskevat säännökset

16 §

Hallintoviranomaisen tehtävien siirtäminen maakunnan liitolle

Aluekehitysrahastosta osarahoitettavan toimenpideohjelman ohjelma-alueella se maakunnan liitto, josta ohjelma-alueen maakunnan liitot ovat kirjallisesti sopineet, hoitaa seuraavat tehtävät:

1) valmistelelee täytäntöönpanon tuloksia ja erityisesti kullekin toimintalinjalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista koskevan edistymisraportin;

2) valmistelelee vuosikertomusta varten kertomuksen, joka sisältää tiedot;

a) toimenpideohjelman ja toimintalinjojen täytäntöönpanossa saavutetusta edistyksestä suhteessa todennettavissa oleviin erityistavoitteisiin ja ilmaistuna määrällisesti silloin, kun se on mahdollista ja käyttäen toimenpideohjelman indikaattoreita toimintalinjatasolla;

b) toimenpideohjelman rahoituksen toteutumisesta;

c) toteutuneen rahoitusosuuden ohjeellisesti jakautumisesta menoluokittain; ja

d) toteutuneesta teknisen tuen käytöstä; sekä

3) valmistelelee ehdotuksen toimenpideohjelman tarkistamiseksi.

17 §

Seurantakomitean kokoonpano

Toimenpideohjelman seurantakomiteassa ovat edustettuina:

1) rakennerahastoista osarahoitettavien ohjelmien täytäntöönpanoon osallistuvat ministeriöt ja muut valtion viranomaiset;

2) toimenpideohjelman alueen maakunnan liitot ja niiden jäsenkunnat; ja

3) keskeiset työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt sekä kansalaisyhteiskuntaa edustavat järjestöt.

Seurantakomiteaan voidaan kutsua lisäksi asiantuntijoita.

Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavan toimenpideohjelman seurantakomiteassa on kuitenkin 1 momentin 2 kohdan mukaan edustus ainoastaan maakunnan liitoista.

Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettavan toimenpideohjelman osalta seurantakomitean puheenjohtajana toimii sisäasiainministeriön edustaja. Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavan toimenpideohjelman osalta seurantakomitean puheenjohtajana toimii työministeriön edustaja

Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen toimenpideohjelmissa seurantakomiteaan kuuluvat suomalaiset jäsenet edustavat sisäasiainministeriötä, mahdollisuuksien mukaan muita keskushallinnon viranomaisia, toimenpideohjelman alueen viranomaisia sekä mahdollisuuksien mukaan työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjä tai kansalaisyhteiskuntaa edustavia järjestöjä.

18 §

Rakennerahastoneuvottelukunnan kokoonpano

Rakennerahastoneuvottelukunnassa ovat edustettuina sen tehtävien kannalta keskeiset ministeriöt, yksi suuraluetta edustava työvoima- ja elinkeinokeskus, suuralueiden maakunnan liitot, Suomen kuntaliitto, tärkeimmät työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt sekä ympäristö- ja sukupuolten tasa-arvoa edistävät järjestöt. Neuvottelukunta voi kutsua asiantuntijoita.

Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii sisäasiainministeriön nimeämä edustaja.

5 luku

Erinäiset säännökset

19 §

Eräät menettelyt tietojen luovuttamisessa

Välittävä toimielin antaa toimenpideohjelman hallintoviranomaisille tiedot hallinnonalaan kultakin kuukaudelta suoritetuista rakennerahastolain 49 §:ssä tarkoitetuista tuen saajaan kohdistuneista tuotteiden, palveluiden ja menojen tarkastuksista seuraavan kuukauden loppuun mennessä. Hallintoviranomainen luovuttaa ilman eri pyyntöä todentamista varten tarvittavat tiedot todentamisviranomaiselle.

Välittävä toimielin antaa tarkastusviranomaiselle tiedot kultakin kuukaudelta suoritetuista tarkastuksista sitä seuraavan kuukauden loppuun mennessä.

20 §

Rakennerahasto-ohjelmien seurannan tietojärjestelmän sisältö

Hallintoviranomainen vahvistaa tuen hakemista varten hakulomakkeen, jossa määrätään hakemusta varten toimitettavat tiedot. Seurantaa varten hallintoviranomainen vahvistaa seurantalomakkeen ja loppuraporttia koskevan lomakkeen. Tuen hakija ja toimen toteuttaja vastaavat antamiensa tietojen virheettömydestä. Toimen toteuttaja on velvollinen antamaan seuranta- ja loppuraporttitiedot hallintoviranomaisen määräämässä muodossa.

Välittävä toimielin vastaa siitä, että toimen päätös- ja maksatuspäätöstiedot, tiedot rakennerahastolain 49 §:ssä tarkoitetuista tuen saajaan kohdistuneista tuotteiden, palveluiden ja menojen tarkastuksista sekä sääntöjenvastaisuuksista samoin kuin takaisinperinnöistä ja muista toimenpiteistä, joihin sääntöjenvastaisuuksien oikaisemiseksi on ryhdytty, pidetään järjestelmässä ajantasaisina. Välittävä toimielin vastaa myös siitä, että maksatushakemukset sisältävät tiedot niistä erikseen raportoitavista tilitettävistä menoista, joiden tukikelpoisuus on tarkistettu.

Siirrettäessä tietoja muusta tietojärjestelmästä seurantatietojärjestelmään liitännäisjärjestelmän omistaja vastaa siitä, että siirrettävän tiedon sisältö ja tarkkuus vastaavat seurantajärjestelmän tietosisältöä ja tarkkuutta siten kuin hallintoviranomainen määrää.

Seurantajärjestelmässä on ajantasainen tieto takaisinperittävistä määristä, joista todentamisviranomaisen raportoi.

Tarkastusviranomaisen pitää otantatarkastuksiin liittyvät tiedot ajantasaisina.

21 §

Seurantakomitean ja rakennerahastoneuvottelukunnan jäsenten ja asiantuntijoiden kulukorvaukset

Seurantakomiteassa ja rakennerahastoneuvottelukunnassa järjestöjä edustaville jäsenille, kunnallisille luottamushenkilöille sekä asiantuntijoille voidaan maksaa korvausta ansionmenetyksestä, matkakustannuksista ja muista tehtävän hoitamisesta aiheutuneista kustannuksista siltä osin kuin korvauksesta ei vastaa se taho, jota jäsen tai asiantuntija edustaa. Korvauksen suorittaa seurantakomitean osalta toimenpideohjelman hallintoviranomainen ja rakennerahastoneuvottelukunnan osalta sisäasiainministeriö.

22 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2007.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämisiin toimenpiteisiin.

Asetuksen 3 §:n 1 momentin 3 kohtaa sovelletaan ensimmäisen kerran laadittaessa syksyllä 2007 maakunnan yhteistyöasiakirjoja vuosille 2008 ja 2009. Asetuksen 5–7 §:ää sekä 8 §:ää siltä osin kuin se koskee varojen jakamisen määräaikoja, ei sovelleta varainhoitovuonna 2007.

Maakunnan yhteistyöryhmien rakennerahastolain 17 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen maakuntien ja kuntien edustajat jat-

kavat yhteistyöryhmien jäseninä siihen saakka kunnes lain voimaan tulon jälkeen uuden kunnanvaltuuston toimikausi alkaa ja saamelaiskäräjien edustajat jatkavat kunnes uuden saamelaiskäräjien toimikausi alkaa.

Helsingissä 29 päivänä maaliskuuta 2007

Alue- ja kuntaministeri *Hannes Manninen*

Lainsäädäntöneuvos Kari Parkkonen